

Landschapsadvies

Havenweg 1 te Ossendrecht

23 oktober 2017

Colofon

© 2017 Laneco

Projectnummer: 84.17.08

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1 INLEIDING.....4

1.1 AANLEIDING4

1.2 OPBOUW RAPPORTAGE5

2 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE6

2.1 ONTSTAAN.....6

2.2 HISTORISCHE ONTWIKKELING7

3 ANALYSE EN EFFECTEN10

3.1 GEBIEDSBESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE10

3.2 EFFECT OP HET LANDSCHAP11

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST13

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Havenweg 1 te Ossendrecht (gemeente Woensdrecht) is ter vervanging van een mestzak de realisatie van een mestsilo voorzien. Om deze realisatie mogelijk te maken is men voornemens om een houtsingel te kappen. Door de gemeente is gevraagd om een landschapsplan, met een advies ten aanzien van de landschappelijke inpassing van de voorgenomen ontwikkeling.

Globale ligging plangebied met in geel de locatie waar de mestsilo wordt gebouwd en in rood het gehele erf (ondergrond: Google Earth).

1.2 OPBOUW RAPPORTAGE

In hoofdstuk 2 wordt een landschapsanalyse uitgewerkt, waarbij eerst het historische perspectief en als laatste het huidige perspectief/de huidige situatie wordt weergegeven. In hoofdstuk 3 wordt de voorgenomen ingreep naast de landschapsanalyse gelegd om te bepalen of er effecten zijn en op welke manier deze met maatregelen kunnen worden gecompenseerd.

2 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

2.1 ONTSTAAN

Het plangebied ligt in een relatief smalle strook zeeleigebied tussen het getijdengebied en de hogere zandgronden. De hogere zandgronden worden aan de westkant begrensd door de Brabantse Wal. Deze wal vormt een markante rug tussen het West-Brabantse zandplateau en de zeeleigebieden. De steile rand van de wal is gevormd door de Schelde die ten westen van het plateau stroomde en uitmondde in de Oosterschelde. Pas met het ontstaan van de Honte in de 16de eeuw kreeg de Westerschelde vorm en verlegde de Schelde haar loop in westelijke richting.

In het Holoceen ontstonden uitgestrekte moerassen en werden de polders ten westen van de Brabantse Wal grotendeels bedekt met een meters dik veenpakket. Door landbouwkundig gebruik en moernering (zoutwinning uit veen) daalde de grond. Dit had echter tot gevolg dat het land weer zo laag kwam te liggen dat de zee vrij spel kreeg en het land overstroomd. Hierdoor was het gebied lange tijd onbewoonbaar.

In de omgeving van het plangebied werd reeds in de Late Middeleeuwen gewoond, maar vermoedelijk is het gebied in de loop van de 13de eeuw verdrongen. Aan het begin van de 15de eeuw werd het gebied voor het eerst bedijkt. Na diverse stormvloed in de 16de eeuw is het gebied opnieuw verdrongen. Pas rond 1700 waren de kwelders zo hoog opgeslibd dat bedijking weer mogelijk werd. De polder waarin het plangebied is gelegen is één van laatst bedijkte polders.

2.2 HISTORISCHE ONTWIKKELING

Plangebied rond 1840

Aan het begin van 19de eeuw lag het plangebied nog buiten het bedijkt gebied en bestond uit schorren en slikken van de Schelde. Ten zuidoosten van het plangebied liggen polders die rond 1740 zijn bedijkt.

Plangebied rond 1870

De Vijdtpolder waarin het plangebied is gelegen werd rond 1860 bedijkt, hierdoor kwam een grote verbetering in de afwatering van de achterliggende polders. Eén van de voorwaarden in de vergunning was de aanleg van een nieuwe haven met uitwateringssluys (Haven van Ossendrecht).

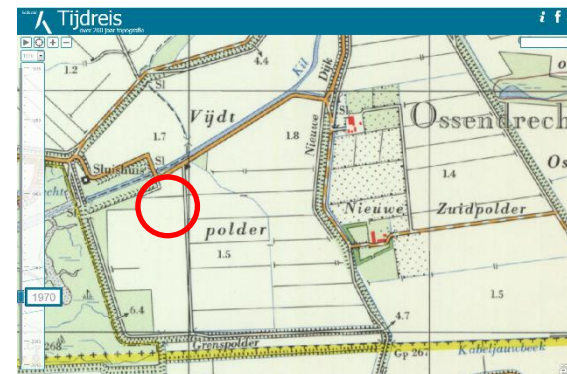

Plangebied rond 1950

Door aan- en verkoop van grond was de polder aan het begin van de 20ste eeuw in handen van één Belgische familie. Vanwege problemen met het vormen van een waterschapsbestuur en bezwaren van aangrenzende waterschappen werd de polder in 1920 herverdeeld. Hierdoor ontstond de kavelstructuur zoals deze op naastgelegen kaart te zien is. Bebouwing was niet aanwezig in de polder.

Plangebied rond 1970

Rond 1970 zijn er kleine wijzigingen te zien in de kavelstructuur, maar op hoofdlijnen is er weinig meer veranderd in de polder. Het is een open polder waarin bebouwing en opgaande groenstructuren nog steeds niet aanwezig zijn. Vanaf 1980 is het gasstation ten zuiden van het plangebied voor het eerst zichtbaar.

Plangebied in 1998

In 1998 zien we het erf waarop deze landschapsanalyse betrekking heeft voor het eerst verschijnen. Het betreft daarmee een zeer jonge vestiging. De groenstructuren rondom deze boerderij zijn pas vanaf 2004 zichtbaar op kaart. Al met al betreft het erf met omliggende structuren dus een zeer jonge ontwikkeling.

3 ANALYSE EN EFFECTEN

3.1 GEBIEDSBESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

Havenweg 1 ligt in het buitengebied van Ossendrecht (gemeente Woensdrecht, provincie Noord-Brabant) aan een doodlopende weg op de grens met België. Het erf ligt in een uitgestrekt en open agrarisch gebied met verspreid staande agrarische bedrijven. Opgaande groenstructuren zijn zeer beperkt aanwezig en bevinden zich hoofdzakelijk rondom erven en hebben hier een camouflerende functie. Langs de wegen in het gebied zijn geen opgaande groenstructuren of bomenrijen aanwezig. Alleen in het Belgische deel langs de kanaaldijk ten zuiden van het plangebied staan bomenrijen; deze hebben waarschijnlijk een functie als windvang voor scheepvaart richting de haven van Antwerpen. De huidige groenstructuren rondom het erf zijn op basis van de topografische kaarten zeer recent aangebracht.

Het erf ligt daarmee in een van oudsher zeer open zeekeleigebied, wat pas laat is ontgonnen. Belangrijke kenmerken zijn:

- Openheid;
- Rechte verkavelingsstructuren;
- Beplanting rondom erven.

Het plangebied ligt in een zeer open agrarisch landschap waar groenstructuren alleen rondom erven aanwezig zijn.

3.2 EFFECT OP HET LANDSCHAP

De in dit plan te toetsen effecten bestaan uit het plaatsen van een mestsilo ter vervanging van een mestzak. Om de plaatsing van de mestsilo mogelijk te maken wordt de houtsingel aan de zuidkant van het perceel gekapt.

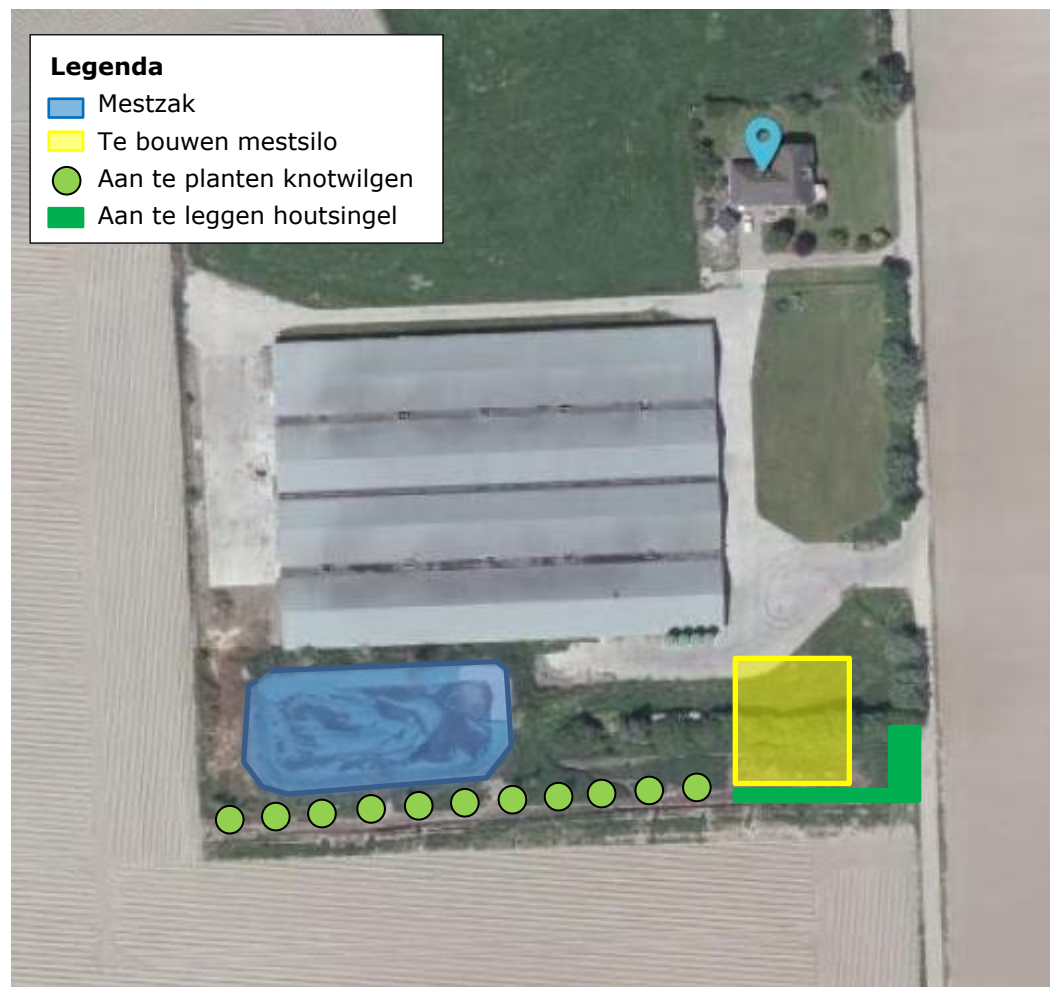
Het effect op het landschap door het kappen van de houtsingel en het bouwen van een mestsilo is zeer gering. Hoogstens zal de silo vanaf zuidelijke richting zichtbaar zijn, maar gezien de ligging aan een doodlopende weg nabij de landsgrens is dit effect beperkt. Aan de oostzijde is afschermende beplanting aanwezig. Door deze te behouden worden landschapseffecten geminimaliseerd. Op de kernwaarden openheid en kavelstructuren zijn dan ook geen effecten te verwachten.

Om effect aan de zuidzijde te neutraliseren en op de kernwaarde beplanting rondom erven invulling te geven zijn maatregelen voorgeschreven in de vorm van aanplant van een rij knotwilgen en het doortrekken van de oostelijke houtsingel om de mestsilo te camoufleren. Verder wordt de bebouwing ingepast.

Voorbeeld van de te plaatsen mestsilo zoals deze in de nabijheid van het plangebied aanwezig is (foto Laneco).

Maatregel	Concreet	Beheer
Gebruik van gedekte kleuren in de nieuwe bebouwing	Gebruik groen, matgrijs en matzwart	Geen
Aanplant knotbomen aan zuidkant van perceel	Aanplant van minimaal 10 knotbomen op 10 meter van elkaar. Voorstel zwarte els of schietwilg. Gebruik inheems materiaal (bijvoorbeeld www.bronnen.nl)	Eén keer in de 5-8 jaar gefaseerd afzetten/knotten
Doortrekken oostelijke houtsingel	Aanplant zuidkant oostelijke houtsingel om mestlo uit het zicht te nemen. Plantafstand 1,5 bij 1,5 meter. Gebruik inheems materiaal (bijvoorbeeld www.bronnen.nl)	Eén keer in de 5-15 jaar net boven de grond afzetten

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Berendsen, H.J.A., 1997. Landschappelijk Nederland. Koninklijke Van Gorcum.

Berendsen, H.J.A., 2005. Landschap in delen, Overzicht van de Geofactoren. Koninklijke Van Gorcum.

Brouwer, T., 2017. Quick scan flora en fauna Havenweg 1 te Ossendrecht. Laneco, Ede.

Haartsen, A., 2009. Ontgonnen verleden. Regiobeschrijvingen provincie Noord-Brabant. Directie Kennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ede.

Hendriks, dr. Ir. J.A., 1998. De ontginning van Nederland. Het ontstaan van de agrarische cultuurlandschappen in Nederland. Matrijs Nederland.

Van der Heijden, G.W.G., 1992. Inventaris van de archieven van de opgeheven polders, waterschappen en samenwerkingsverbanden, opgegaan in het Waterschap de Agger. Inventaris van het archief van het waterschap de Vijdtpolder 1854-1988. Waterschap De Agger, Hoogerheide.

Warning, S., 2013. Plangebied Windturbines Kabeljauwbeek in Ossendrecht, gemeente Woensdrecht; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennde fase). RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp.

Websites:

<http://nationaalgeoregister.nl>